

Beleidsplan HoPe, Mei 2015 – Plan Estratégico HoPe, Mayo 2015

¡HoPe apoya la inclusión social!

1. Missie, doelgroep en doelstellingen

Stichting Holanda-Perú, afgekort HoPe, creëert kansen voor de inheemse bevolking uit de arme volkswijken van Cusco en de omliggende rurale gebieden. Daartoe organiseert HoPe, samen met de bevolking, projecten die erop gericht zijn:

- zichzelf te ontwikkelen,
- zelf en met anderen hun eigen leven vorm te geven en
- volop mee te doen aan de opbouw en ontwikkeling van hun maatschappij.

De doelgroepen van HoPe, de inheemse bevolking uit de arme volkswijken van Cusco en de omliggende rurale gebieden leven op het niveau van het bestaansminimum. De bevolking in de rurale gebieden spreekt over het algemeen slecht Spaans; hun eerste taal is het Quechua. Mede daardoor missen zij de aansluiting bij de ontwikkelingen in de Peruaanse maatschappij en zijn er voor hen geen andere mogelijkheden dan in armoede te leven.

HoPe wil de situatie van deze bevolkingsgroepen helpen verbeteren. HoPe is actief in die situaties waarin op dit moment nog geen programma's van de overheid zijn die hen ondersteunen, of in situaties waarin die programma's onvoldoende effectief zijn.

HoPe organiseert op verzoek van, en samen met groepen uit de volkswijken of samen met de inheemse boeren gemeenschappen, comunidades genoemd, projecten gericht op *empowerment*. Door projecten op het gebied van educatie, welzijn en gezondheidszorg vergroten de deelnemers hun zelfvertrouwen en leren zij vaardigheden om hun eigen leven en dat van hun omgeving meer in eigen hand te nemen en perspectieven te verwezenlijken.

De projecten die HoPe samen met de betrokkenen opzet en uitvoert leiden tot verbetering van de levensomstandigheden en vergroting van de kansen van individuen en hun gemeenschap, onder meer doordat hun kinderen betere perspectieven zullen hebben.

Meer concreet: de projecten van HoPe richten zich vooral op kinderen en jongeren. Het grootste deel van de projecten betreft het realiseren van tweetalig onderwijs op scholen en het bieden van ondersteuning aan kinderen die Spaanstalige Peruaanse scholen bezoeken. In die projecten geeft HoPe speciale aandacht aan de positieverbetering van meisjes, onder meer door de ouders te stimuleren ook hun dochters goed onderwijs te laten volgen.

Naast het onderwijsprojecten worden met steun van HoPe ook welzijnsprojecten en projecten gericht op rehabilitatie van jeugdigen met brandwonden in stand gehouden.

De projecten hebben een groter bereik dan de directe doelgroepen waarop zij zijn gericht. De medewerkers van de Peruaanse stichting HoPe maken nauwkeurige beschrijvingen van die projecten en stellen draaiboeken op, waardoor anderen – groepen, gemeenschappen, organisaties en overheden – in de gelegenheid zijn succesvolle initiatieven over te nemen en zo nodig op andere plaatsen op eigen kracht vergelijkbare projecten te organiseren en uit te voeren.

2. Context waarbinnen HoPe werkt

De Peruaanse maatschappij maakt de laatste jaren een snelle economische ontwikkeling door bij een aanhoudende economische groei. Er zijn grote verschillen met de situatie van 10 tot 20 jaar geleden. In Lima zijn moderne wijken verrezen waarin multinationals gevestigd zijn. Ook in een stad als Cusco zijn nieuwe wijken gebouwd die lijken te voldoen aan de standaarden van een meer welvarende

maatschappij. Er is een redelijk welvarende middenstand (aan het) ontstaan. Verspreid over de regio ziet men in veel dorpen en stadjes veel nieuwbouwactiviteiten, die duiden op toenemende welvaart. De overheid wil dit continueren en consolideren. Zij ziet in dat het daarom belangrijk is om de bevolking opleidingen te laten volgen. De overheid acht zich verantwoordelijk voor het tot stand brengen van een goed netwerk van scholen. Jongeren kunnen een beurs krijgen voor het volgen van een beroepsopleiding. Daarbij richt de overheid zich op die jongeren die aantoonbaar goed presteren op school en geïntegreerd zijn in de dominante Spaanstalige cultuur.

Achterblijvers

Lang niet iedereen profiteert van die ontwikkelingen. Er zijn grote groepen van de inheemse bevolking die van de toegenomen welvaart niets of zeer weinig ervaren. Het zijn de mensen die zich hebben gevestigd in de arme buurten van de steden en de mensen die nog steeds wonen in de afgelegen, verspreid liggende rurale gemeenschappen in de Andes. Deze mensen spreken over het algemeen heel matig of geen Spaans.

Naast afkomst en 'welstand' is beheersing van het Spaans een van de belangrijkste punten waarop mensen worden gediscrimineerd. Wie geen of onvoldoende Spaans spreekt, heeft geen deel aan de snelle maatschappelijke ontwikkelingen. En zoals altijd en overal, zonder extra inspanningen raken ook de Peruaanse achterblijvers steeds verder achterop.

3. Te overwinnen barrières

In deze context werkt HoPe in projecten met achterblijvende inheemse groepen, met de bedoeling hen te motiveren tot activiteiten waarbij zij:

- hun eigen talenten kunnen ontwikkelen
- hun kansen op aansluiting bij de sociaaleconomische ontwikkeling kunnen vergroten
- betere perspectieven voor henzelf en hun kinderen kunnen creëren, ook in economische zin
- meer greep op hun eigen maatschappelijke omgeving kunnen krijgen
- op niet al te lange termijn de steun van HoPe niet meer nodig hebben.

HoPe komt verschillende barrières tegen die moeten worden genomen:

1. Internationale onderwijsorganisaties hebben vastgesteld dat *het niveau van het onderwijs in Perú* laag is. Daarbij doet zich voor de doelgroepen van HoPe nog eens het probleem voor dat zij het onderwijs niet kunnen volgen hoewel zij er formeel toegang toe hebben. Zoals de meeste maatschappelijke instituties is ook het Peruaanse onderwijs gericht op kinderen die goed overweg kunnen met het Spaans. De kinderen uit onze doelgroepen komen dan wel op school maar haken vervolgens voortijdig af omdat zij de stof niet snel goed snappen.
2. Daar komt voor de kinderen uit de rurale gebieden nog een probleem bij. Terwijl de basisscholen vrijwel altijd nog wel te bereiken zijn voor de kinderen tot 12 jaar, zijn de scholen voor secundair onderwijs vaak te ver weg. Voor middelbaar onderwijs moeten leerlingen soms meer dan drie uur heen en drie uur terug lopen. Dat is niet haalbaar. Voor veel kinderen is het matige basisonderwijs dan ook eindonderwijs.
3. Niet alleen ondervinden die ouders en kinderen problemen bij de toegankelijkheid van het onderwijs. Op alle gebieden staan zij in de maatschappij op achterstand. Zij zijn zich minder bewust van hun rechten en mogelijkheden en hebben bijvoorbeeld minder gemakkelijk toegang tot het systeem van gezondheidszorg.

4. Projecten

Volgens de doelstelling voert HoPe samen met de betreffende bevolkingsgroepen projecten uit die leiden tot ontwikkeling van eigen talenten, empowerment, 'inclusión social' (sociale integratie) en

daardoor tot het vergroten van de ontwikkelingskansen. Deze projecten liggen op het terrein van onderwijs, welzijn en gezondheidszorg.

In regelmatig uit te brengen activiteitenoverzichten benoemen wij de projecten van HoPe die daaraan bijdragen.

Algemene karakterisering van de projecten

Zoals gezegd liggen de projecten die HoPe uitvoert op het terrein van educatie, welzijn en gezondheidszorg. Zij zijn erop gericht mensen ervaringen op te laten doen die hun zelfvertrouwen en hun zelfbewustzijn versterken; in dit verband wordt ook wel het begrip 'empowerment' (empoderamiento) gebruikt. Met deze versterking van hun zelfbeeld zullen zij, onder andere via educatieve en welzijnsprojecten zelf beter vorm kunnen geven aan hun eigen leven. Naar verwachting zijn zij daarmee ook beter toegerust om aan de armoede te kunnen ontsnappen. Zoals eerder al gezegd is bij dit alles veel aandacht voor het bewerkstelligen van een gelijke positie van meisjes en jongens.

Zowel in het onderwijs alsook in de verschillende welzijnsprojecten is er aandacht voor gezonde en gevarieerde voeding en algemene consumptiegewoonten (alcohol en drugs), vrijetijdsbesteding en seksuele ontwikkeling.

Bij het realiseren van sociale integratie gaat HoPe zich ook weer inspannen bij het realiseren van nazorg voor kinderen met brandwonden – een enorm probleem in de regio. Na beëindiging van het voormalige brandwondenproject in 2013, is er in 2015 weer overleg op gang gekomen over de mogelijkheid dat HoPe deze nazorg weer op zich neemt voor een periode van twee jaar. Met het regionale ziekenhuis te Cusco streeft HoPe naar een regeling dat de nazorg na die twee jaar door het ziekenhuis zal worden overgenomen.

Mogelijke aanleidingen tot projecten

Er kunnen verschillende aanleidingen zijn om projecten te beginnen:

1. HoPe knoopt aan bij eigen initiatieven, of duidelijk geformuleerde wensen van (vertegenwoordigers van) de bevolking;
2. HoPe kan meewerken aan projecten die worden opgezet op verzoek van de overheden wanneer het projecten betreft die gericht zijn op de doelstellingen die HoPe hoog in haar vaandel heeft;
3. Wanneer HoPe ontdekt dat de overheid duidelijke steken laat vallen of groepen vergeet/aan de aandacht laat ontsnappen, kan HoPe samen met die bevolking projecten beginnen.

Stringente voorwaarden

Nog meer dan in het verleden stelt HoPe de komende tijd stringente voorwaarden aan de opzet van en ideeënvorming over projecten voordat met projecten wordt begonnen. In algemene termen gesteld:

Er moet vooraf duidelijkheid bestaan over:

- wat het project inhoudt,
- wat er met het project wordt beoogd,
- hoe tijdens het beloop van het project de gang van zaken en het behalen van resultaten wordt gemonitord,
- hoe lang het project mag duren en
- hoeveel geld en menskracht nodig is.

Een en ander moet worden vastgelegd in een beknopt document, zodat alle betrokkenen van tevoren weten wat er gaat gebeuren en wat er van iedereen wordt verlangd. Zie ook paragraaf 5.

5. Duurzaamheid

Het verzekeren van de duurzaamheid vraagt inspanningen die veel tijd en creativiteit kosten. Het is echter van groot belang en levert veel profijt op.

Duurzaamheid impliceert dat alle voorafgaande inspanningen niet alleen voor de betreffende projecten van belang zijn geweest, maar dat men ook in de toekomst van die activiteiten en de opgedane ervaringen kan profiteren. Het impliceert ook dat de mensen in het land, waar de samenwerking zich op richt, aandacht hebben gekregen voor de problemen en dat zij vaardigheden hebben opgedaan om zelf de problemen op te lossen en projecten op te zetten. Nogmaals, inzetten op duurzaamheid kost wat extra tijd en geld, maar het levert een veelvoud aan resultaten op.

Activiteiten gericht op duurzaamheid van de ontwikkelingssamenwerking

1. Aansluiting bij de *Post-2015 Development Agenda van de VN*. In die agenda wordt een aantal punten genoemd die bewezen effectief zijn voor duurzame ontwikkeling. Van deze punten zijn er drie die ook behoren tot het activiteitenpakket van HoPe, te weten:
 - bestrijding armoede – verbetering van levensomstandigheden door empowerment en opleiding
 - verhoging van de kwaliteit van het onderwijs
 - mogelijkheden bieden om een gezond leven te leiden
2. (Voorbeeld)projecten beschrijven en een draaiboek maken voor de organisatie van elk van de projecten, zodat zicht ontstaat op de voorwaarden waaronder dergelijke projecten kunnen functioneren en tot resultaten leiden. Zie verderop over ‘Sistematización’.
3. Relaties met overheidsinstanties en aandringen bij de overheidsinstanties om projecten over te nemen; overleg over voorwaarden waaronder projecten worden opgezet en uitgevoerd; erkenning bewerkstelligen van trainingen voor bijscholing.
4. Contacten met de comunidades. Bevorderen van ‘Ownership’, zorgen dat de comunidades de projecten zelfstandig of in samenwerking met anderen voort kunnen zetten.
5. Relaties met leraren- en welzijnsopleidingen in Perú over inhoud van de opleiding en zo mogelijk bijdragen aan bijscholing en trainingen, waarbij gebruik wordt gemaakt van ervaringen en expertise van HoPe.

Sistematización (systematische beschrijvingen)

Het onder punt 2 genoemde wordt hier enigszins uitgewerkt. Het betreft een activiteit van beschrijving van projecten in de praktijk die we met het Spaanse begrip ‘sistematización’ aanduiden. Het gaat daarbij om een beschrijving van het project zoals aangeduid onder de subparagraaf *stringente voorwaarden* in paragraaf 4, met dien verstande dat daaraan ook is toegevoegd een beschouwing over de behaalde resultaten, de wel beoogde maar niet behaalde resultaten en de veronderstellingen van de redenen die daaraan ten grondslag liggen. Succesvolle projecten die op deze manier worden beschreven en geëvalueerd zullen eerder tot navolging leiden dan projecten van welke er niet een systematisch verslag is geschreven. De Peruaanse overheid is steeds meer op zoek naar projecten die enigszins ‘evidence based’ zijn en dus de toets van de kritiek kunnen doorstaan.

Op verzoek van HoPe Perú gaat HoPe NL investeren in het trainen van de Peruaanse medewerkers om zelf projecten systematisch te beschrijven, te begroten, de ontwikkelingen ervan bij te houden, de bedoelde en onbedoelde effecten ervan te onderzoeken en over het geheel adequaat te rapporteren.

De verwachting is dat op deze manier een voor iedereen duidelijk beeld zal ontstaan van het nut van de beschreven projecten en de voorwaarden waaronder dergelijke projecten ook elders kunnen functioneren. Het streven is erop gericht om 'Sistematización' een vast onderdeel te laten zijn van de projecten die in de toekomst worden uitgevoerd.

6. Perspectieven van HoPe Perú op korte en lange termijn

De situatie nu en op korte termijn

Om het werk dat gepaard gaat met de projecten van HoPe in goede banen te leiden en te ondersteunen is in Cusco en omgeving een klein team aan de slag, dat voor het grootste deel bestaat uit Peruaanse professionals. Ook de leiding is in Peruaanse handen. Dit team maakt deel uit van de organisatie HoPe Perú, die is gehuisvest in een klein kantoor in Cusco.

Het bestuur van HoPe Perú wordt gevormd door de directeur van het de organisatie, tevens leidster van het team, één lid van het team, de financieel administratrice en de oprichters van HoPe, de mensen van het eerste uur.

De organisatie en de projecten worden bekostigd met geld dat bijeengebracht wordt door HoPe NL en enkele andere buitenlandse sponsors. Enkele projecten worden, voorsnog voor een beperkt deel, medegefinancierd door enkele Peruaanse overheden.

In grote lijnen wordt deze situatie de komende jaren gecontinueerd. In 2016 hopen wij met deze structuur ons 25-jarig bestaan te vieren.

Mogelijk perspectief voor de langere termijn

Voor de langere termijn koesteren wij een mogelijk ander perspectief dat wij hier in alle voorlopigheid schetsen.

Met het ontwikkelen en uitvoeren van de huidige projecten heeft het team van HoPe Perú veel expertise opgebouwd. En nog leert men dagelijks van de ervaringen die men in samenwerking met de bevolking, met andere organisaties en met overheden opdoet.

De diensten die het team van HoPe aanbiedt zijn ook voor de langere termijn nodig. Het nut ervan is aantoonbaar. Ook in Nederland zijn in het recente verleden goede ervaringen opgedaan met vergelijkbare teams en organisaties, bijvoorbeeld 'Onderwijsbegeleidingsdiensten' en, in een verder verleden, de 'Provinciale Opbouworganen'.

Naar verwachting kan HoPe Perú met haar expertise de Peruaanse markt op. Naast de projecten die HoPe nu uitvoert of ondersteunt, kan de organisatie diensten gaan aanbieden aan Peruaanse overheden en aan andere organisaties die zich inzetten voor de opbouw en inrichting van voorzieningen in het sociaal domein. Dat zal niet op stel en sprong gebeuren, maar het is goed nu al alert te zijn op die mogelijkheden. Het is zaak er permanent op bedacht te zijn dat er kansen liggen om in te springen bij het implementeren van tweetalige schoolprogramma's en nieuwe rekenmethoden, bij het opzetten en organiseren van dagopvang met huiswerkbegeleiding, bij het opzetten van Albergues (schoolinternaten) en van nazorgprogramma's voor kinderen met brandwonden, en bij het organiseren van workshops gericht op bijscholing van onderwijskrachten en welzijnswerkers.

HoPe streeft ernaar dat er op den duur een betrekkelijk zelfstandige ontwikkelings- en adviesorganisatie zal ontstaan, voornamelijk gefinancierd uit opdrachten vanuit de Peruaanse maatschappij. Als die mogelijkheid zich voordoet zullen de naam van de organisatie en de statuten moeten veranderen. Naar alle waarschijnlijkheid zal ook het medewerkersbestand aan die situatie moeten worden aangepast. Een en ander zal tegen die tijd worden bekeken.

Om een dergelijke ontwikkeling op zijn mogelijkheden te onderzoeken en eventueel te realiseren is het van belang dat er naast de huidige directie van HoPe Perú – die tevens als bestuur fungeert – een apart bestuur wordt geformeerd. Dit bestuur zal moeten bestaan uit vrijwilligers die verschillende posities in de Peruaanse maatschappij hebben. Dat kan variëren van vertegenwoordigers van de doelgroep, mensen uit het bedrijfsleven, advocaten, artsen, verpleegkundigen, leraren tot volksvertegenwoordigers. Op die manier kan het bestuur van de stichting een verankering in de maatschappij krijgen.

De oprichter van HoPe, Walter Meekes, zal zich, naast andere werkzaamheden die hij voor HoPe doet, bezighouden met de vorming van een dergelijk bestuur en nadere verkenningen van de mogelijkheden. Hij doet dat in de functie van bezoldigd voorzitter van het bestuur in oprichting.

7. Stichting Holanda-Perú NL

HoPe NL zorgt de komende jaren op verschillende manieren voor voldoende middelen om de overeengekomen projecten te bekostigen. De manier van het “in de aanbieding zetten” van sponsorpakketten is een goede manier van doen gebleken. HoPe Perú wordt ook de komende jaren uitgenodigd om actuele sponsorpakketten samen te stellen: nauwkeurige projectbeschrijvingen, met een foto, waaraan concrete begrotingen zijn toegevoegd. Daarbij wordt dan aangegeven hoeveel geld er nog ontbreekt.

Met het oog op het werven van sponsors zijn de volgende werkwijzen belangrijk:

- het onderhouden van contacten met scholen; door vrijwilligers van HoPe NL wordt voorlichting gegeven en worden acties om geld in te zamelen ondersteund
- benadering van fondsen en organisaties zoals plaatselijke rotary-afdelingen
- het intensiveren van contacten met Maatschappelijk Verantwoorde Ondernemers

Van tijd tot tijd organiseert HoPe NL bijeenkomsten voor sponsors, waar verslag wordt gedaan van de projecten van HoPe en mogelijke nieuwe projecten besproken kunnen worden.

Vrijwilligers

Al dit soort activiteiten kunnen niet worden georganiseerd zonder de hulp van vrijwilligers. Het bestuur van HoPe NL spant zich in om de betrokkenheid van de vrijwilligers te versterken.

De jaarlijkse vrijwilligersdag wordt gehandhaafd.

Daarnaast zullen van tijd tot tijd kortlopende klussen worden ‘aangeboden’ waarop vrijwilligers worden geworven. Zo is het denkbaar dat er ‘activiteitenpakketten’ op de e-mail worden gezet betreffende:

- het organiseren van een sponsorbijeenkomst
- het organiseren van een manifestatie om 25 jaar HoPe te vieren
- het leveren van een bijdrage aan een projectweek op een school

Bij elk van die activiteitenpakketten wordt aangegeven op welke termijn de activiteit moet worden uitgevoerd en hoeveel tijd een en ander zal kosten. Vrijwilligers die tijd en zin hebben worden uitgenodigd hierop in te schrijven.

Het bestuur gaat ervan uit dat er veel vrijwilligers zijn die van tijd tot tijd iets willen doen met het oog op de toekomst van de doelgroepen van HoPe, die ons na aan het hart liggen.

Bestuur HoPe Perú en HoPe NL

Mei 2015